

NIEUWSBRIEF

Coördinatie Rampenbestrijding Waddenzee

dit is de eerste editie van de CRW-nieuwsbrief in 2012. De nieuwsbrief geeft achtergrondinformatie over het Incidentbestrijdingsplan Waddenzee, IBP-W en de toepassing hiervan in de praktijk. De nieuwsbrief verschijnt twee keer per jaar.

Colofon

(Eind)redactie:
Tina M. Lageweg, Jan Regeling,
Ron Veenstra

M.m.v. Harry Boersma

Fotografie:
gemeente Eemmond, GHOR VR
Fryslân, Tina M. Lageweg

Vormgeving:
Klaas Pot

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Ron Veenstra, secretaris van het CRW: 088 22 999 53 of r.veenstra@vrfryslan.nl. Of kijk op www.vrfryslan.nl/crw.

CRW op het web:
www.vrfryslan.nl/crw

Het netwerk groeit!

In haar laatste vergadering heeft het BWO een veelheid aan onderwerpen besproken. Om een paar te noemen: het Implementatieplan voor het IBP-W, het Dekkingsplan voor de Waddenzee, Melding en Alarmering, de uitkomsten van de bestuurlijk enquête, het convenant tussen Rijkswaterstaat en de drie Veiligheidsregio's, de Natuurbeschermingswet, de afstemming tussen de Waddenzee, het IJsselmeergebied en de Zeeuwse delta, het Jaarverslag 2011, de begroting voor 2013, et cetera. De vraag die bij de behandeling van deze onderwerpen steeds kan worden gesteld is: wordt de incidentbestrijding er beter van en wat zijn de kosten en baten?

Jaarverslag

Voor meer inzicht in de activiteiten onder de vlag van het CRW verwijs ik u graag naar een artikel over het Jaarverslag 2011, elders in deze nieuwsbrief. Mijn conclusie is dat al veel actiepunten uit het programma zijn opgepakt, dit dankzij de inzet van alle betrokken diensten, de Veiligheidsregio's, Rijkswaterstaat, Kustwachtcentrum en het ministerie van EL&I. We signaleren ook onderwerpen waarvan de voortgang minder vlot gaat en waarvan we de voortgang bewaken. Ik ben tevreden over dit proces en de overleggen die zijn gestart met belangrijke operationele waterpartners als rederijen en havenmeesters. Dit jaar start ook het overleg met de bergers. Zo leren we van elkaars kennis, kunde en ervaringen.

Uitwisselen en ontwikkelen

Ook de nieuwsbrief die voor u ligt bevat weer een uitwisseling van informatie en kennis op bestuurlijk, strategisch en operationeel niveau. Want juist door die uitwisseling kunnen we ons verder ontwikkelen. Op die wijze leren vertegenwoordigers van de meld-

kamers, brandweer, havenmeesters, rederijen, bevelvoerders en officieren van dienst aan de oostkant van het Wad van de ervaringen aan de westkant en omgekeerd.

Marijke van Beek,
voorzitter BWO

Verder in dit nummer:

- jaarverslag 2011 IBP-W
- Landelijke Leerlijn Nautisch Incident Management
- Bevolkingszorg en aanlanden van slachtoffers
- Meldkamerprocessen
- Voorstellen operationeel waterfunctionaris CRW
- Varia

Jaarverslag 2011 Incidentbestrijdingsplan Waddenzee

In haar vergadering van 23 april 2012 heeft het Bestuurlijk Waddenzee Overleg (BWO) het jaarverslag IBP-W vastgesteld. Dit tweede IBP-W-jaarverslag is gebaseerd op:

- het IBP-W multidisciplinair Oefenjaarplan 2011;
- het IBP-W en Implementatieplan IBP-W 2010-2014;
- het CRW-programma 2011-2012;
- het CRW-meerjaren-OTO-oefenbeleidsplan 2009-2013;
- het convenant Coördinatie Rampenbestrijding Waddenzee.

Verantwoording

In het jaarverslag, opgesteld door het CRW-secretariaat, wordt verantwoording afgelegd over de in 2011 uitgevoerde werkzaamheden en de behaalde resultaten. Het verslag bevat ondermeer een toelichting op de wijziging in de overlegstructuur, een overzicht van de ontwikkelingen en resultaten van de bestuurlijke

en operationele coördinatie, het opleiden, trainen en oefenen, communicatie en voorlichting en de voortgang Meerjaren Opleiding Oefenbeleidsplan, Oefenjaarplan 2011. Het verslag geeft ook een beeld van de verschillende overlegstructuren. Een financieel overzicht maakt ook deel uit van het jaarverslag 2011.

Taken en werkzaamheden

Het jaarverslag laat zien dat het CRW een diversiteit aan taken en werkzaamheden uitvoert ten behoeve van de implementatie en borging van het IBP-W bij alle betrokkenen, zowel op bestuurlijk als strategisch en operationeel terrein. Zo zijn bijeenkomsten georganiseerd voor BWO, OWO en OTO, met operationele partners, met AOV-medewerkers van de Waddengemeenten, maar ook met havenmeesters en rederijen.

Er is regie gevoerd op (meerjaren) opleidings-, implementatie- en oefenbeleidsplannen.

Ook communicatie en voorlichting behoort tot het takenpakket van het CRW-secretariaat. Naast de informatievoorziening via website en nieuwsbulletins verschenen in 2011 de voorlichtingsbrochure 'Wat te doen bij een ramp' en versie 2.0 van de 'Wijzer op het water' voor officieren van dienst. Ook werd in de zomer/najaar van 2011 een bestuurlijke enquête gehouden onder Waddenburgemeesters over de bekendheid van het CRW en de bekendheid met het IBP-W.

Het hele jaarverslag 2011 is als pdf te downloaden via de website www.vrfryslan.nl/crw.

Jaarplan

In haar najaarsvergadering bespreekt het BWO het jaarplan 2013. In de tweede nieuwsbrief van 2012 wordt dit jaarplan verder toegelicht.

Bevolkingszorg en aanlanden van slachtoffers

SAR

Dit voorjaar vond een multidisciplinaire hulpverleningsoefening op en nabij Lauwersoog plaats, waarbij Search And Rescue-eenheden hulp moesten verlenen aan een groep -in problemen geraakte- wadlopers. Tijdens de tocht werden de wadlopers geconfronteerd met een aantal problemen die evacuatie noodzakelijk maakte. Aan de reddingsboten en een helikopter de taak om deze uit te voeren.

OVD-Bev

Op het moment dat de evacuees aan land kwamen vonden opvang en registratie plaats en, zonodig, vervoer naar een opvanglocatie. De gemeentelijke kolom is verantwoordelijk voor deze processen. Voor deze oefening werd een beperkt Commando Plaats Incident (CoPI) ingericht waarin de Officier van Dienst Bevolkingszorg (OVD-Bev) deelnam. De OVD-Bev is de schakel tussen de operationele

diensten in het CoPI en de gemeentelijke organisatie. Verder zorgt de OVD-Bev voor opstarten en uitvoering van de benodigde gemeentelijke processen.

De OVD-Bev is een relatief nieuwe functie, zowel in het CoPI als binnen de gemeentelijke organisatie. Tijdens de oefening kwamen voldoende leerpunten aan het licht. Dit is waardevol, omdat het inzicht geeft in processen waarop we kunnen oefenen om de incidentbestrijding en hulpverlening te verbeteren.

Aanlandingsoefeningen GHOR Fryslân

GHOR Fryslân en KNRM verzorgden eind 2011 en begin 2012 trainingen gewondennest in de veerterminals van Vlieland, Harlingen, Ameland, Holwerd, Schiermonnikoog en Lauwersoog. Gewondennest is de naam van een verzamelplaats van gewonden en slachtoffers. Trainingen Gewondennest zijn gericht op samenwerken en functioneren in een gewondennest. Ook samenwerking tussen de KNRM en de eerste ambulance wordt daarbij getraind.

Tijdens elke training werden circa 20 slachtoffers (in groepjes van 4 à 5 personen) door de KNRM aangeland op de daarvoor bestemde aanlandingsplaats. Daar nam het aanwezige

geneeskundig personeel de opvang over. Daarna werden de slachtoffers voor behandeling overgebracht naar het gewondennest in de veerterminal.

KNRM, de SIGMA-teams van de eilanden, ambulancebemanning op de eilanden en de SIGMA-teams en ambulanceteams vaste wal namen deel aan de oefeningen. Leermomen-

ten uit de oefeningen zijn: de eigen veiligheid, de (medische) land-watrafstemming, wat van elkaar wordt verwacht en de controle van de aanlandingsplaatsen.

Meldkamerprocessen

Evaluaties van daadwerkelijke en geoefende waterincidenten maken duidelijk dat het nodig is (meer) aandacht te geven aan het verbeteren van het randvoorwaardelijk proces 'Melding en Alarmering'. Daarom vond begin 2012 een tweedaagse Implementatie van 'water' in de nieuwe meldkamer Noord-Nederland plaats. De resultaten van de tweedaagse, waaraan MKNN, MK Alkmaar, MK Flevoland en Kustwacht-centrum deelnamen, zijn vertaald naar een aantal concrete actiepunten.

Een van de actiepunten is het direct mee-alarmeren van een reddingsboot in de havens met een KNRM-reddingstation. "Bij de melding van een drenkeling in, bijvoorbeeld, de buitenhaven van Harlingen wordt nu door de MKNN conform het nieuwe inzetvoorstel ook het KNRM-reddingstation Harlingen gealarmeerd. Dit komt de overlevingskans van de drenkeling ten goede." aldus Hendrik Jan de Wolf, medewerker Meldkamer Noord-Nederland.

Ook de plaatsbepaling op de ruime binnenwateren als de Waddenzee en het IJsselmeer is een actiepoint. Omdat aan een plaatsbepaling van een incident het inzetvoorstel zit gekoppeld is het van belang om bij melding snel te kunnen komen tot een juiste plaatsbepaling. "Inmiddels zijn de juiste geobestanden beschikbaar voor implementatie binnen het meldkamersysteem. Daarmee lijken correcte plaatsbepaling en inzetvoorstellen op de betonde vaarwegen slechts een kwestie van tijd" zegt Robert Lievers, medewerker operationele

informatievoorziening brandweer Fryslân. Hendrik Jan de Wolf meldt ook dat de nieuwe versie van het meldkamersysteem (GMS) herziene landelijke meldingsclassificaties bevat; bij binnenkomende meldingen van waterincidenten gaan nieuwe landelijke meldingsclassificaties gelden.

Een goede behandeling van waterincidenten door meldkamermedewerkers is deels afhankelijk van een goed functionerend en inhoudelijke goed gevuld meldkamersysteem. De implementatie van water binnen de Meldkamer Noord-Nederland richt zich nu dan ook grotendeels op het verbeteren van de technische ondersteuning van de centralist. Toch draagt ook menselijke kennis en ervaring onomstotelijk bij aan het correct afhandelen van (multidisciplinaire) waterincidenten. Jan Regeling (operationeel waterfunctionaris CRW) zegt dat daarom ook moet worden ingezet op het realiseren van inhoudelijke opleidingen, trainen en oefen trajecten van meldkamerpersoneel, indien mogelijk in samenwerking met bijvoorbeeld het Kustwachtcentrum en (zee)verkeersposten.

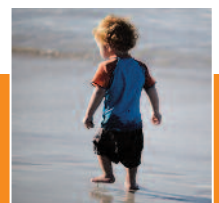
In een volgende CRW-nieuwsbrief komt het proces Melding en Alarmering als onderwerp terug. Daarbij wordt dan ook aandacht besteed aan het belang van de diverse meldkamers en het Netcentrisch Werken tussen de Veiligheidsregio's en crisispartners als Rijkswaterstaat en Kustwacht.

Jan Regeling, operationeel waterfunctionaris CRW

Het CRW-secretariaat heeft sinds 1 mei een nieuwe operationeel waterfunctionaris. De nieuwe man aan boord is Jan Regeling, hij volgt Dick Veen op die onlangs werd benoemd tot inspecteur bij de KNRM. Jan werkte eerder voor de KNRM en Kustwacht. Incidentbestrijding op het water is dan ook geen onbekend terrein voor hem.

Als operationeel waterfunctionaris is Jan verantwoordelijk voor de operationele implementatie van het Incidentbestrijdingsplan Waddenzee. Als belangrijke aandachtspunten in zijn werk noemt Jan de implementatie van waterprocessen en -procedures bij de Meldkamer Noord-Nederland, het opstarten van Netcentrisch Werken tussen de watercrisispartners en de Veiligheidsregio's en het samenbrengen van opleidingen in het kader van Nautisch Incidentmanagement. Ook het bestendigen en uitbouwen van de relatie tussen het CRW en de Zoute Veren-rederijen, havens en bergers kent een hoge prioriteit.

Voor de taak van operationeel waterfunctionaris is 0,5 fte beschikbaar. De andere 0,5 fte is Jan werkzaam bij Multidisciplinair Opleiden Trainen en Oefenen (MOTOF).

Landelijke Leerlijn Nautisch Incident Management

Kort voor de zomer startte de tijdelijke werkgroep Landelijke Leerlijn Nautisch Incident Management (NIM). Het doel van deze werkgroep is te komen tot een uniforme Landelijke Leerlijn Incident Management.

In de werkgroep nemen KLPD, RWS en KNRM deel. Het CRW verzorgt het voorzitterschap en de secretariële en administratieve ondersteuning van de werkgroep.

Opleidingen

De primaire taak van de werkgroep is het beschouwen van alle bestaande en gewenste opleidingen in het kader van NIM. Hierbij valt te denken aan opleidingen voor: OVD-W, SAR-liaison, coördinator incidentschip en cursus-

sen voor derden als havenmeesters, rederijen en bestuurders. Zo gaat de werkgroep ook aan de slag met herziening van de OSC-opleiding. In de implementatieplannen van het IBP-W en IBP-IJ is opgenomen dat de opleiding tot On Scene Coördinator (OSC) wordt herzien. De huidige bestaande opleiding richt zich voornamelijk op het proces SAR, terwijl, conform de uitkomsten van Waterrand, de OSC ook een functie is die van meerwaarde is bij andere scenario's.

Ontwikkelen les- en leerstof

De werkgroep heeft als doel een duidelijk overzicht te leveren waarin per opleiding de zogenoemde eindtermen zijn opgenomen.

Zo'n overzicht laat zien welke les- en leerstof nog ontbreekt, zodat deze kan worden ontwikkeld om in de vorm van opleidingen/cursussen aan te bieden. "Grote voordeel is dat personeel van deelnemende diensten ten op inhoud en niveau gelijkwaardig worden opgeleid", aldus Kees Preide van het KLPD-Waterpolitie.

Momenteel worden de al beschikbare eindtermen en les- en leerstof geïnventariseerd en geanalyseerd en worden ontwikkelpunten vastgesteld.

Wordt vervolgd...

Varia

Verschijnen 'stuurmanskunst'

Onlangs verscheen het boek Stuurmanskunst, over verleden, heden en toekomst van incidentbestrijding op het water. Stuurmanskunst is gericht op de bestuurder: de regisseur die alle crisispartners bij elkaar brengt en met elkaar verbindt. Het boek is een gezamenlijke uitgave van CRW, SAMIJ en Veiligheidsregio Zeeland. Het boek is te downloaden via de website www.incidentbestrijdingophetwater.nl.

Vaststellen IBP-Noordzee

Dit voorjaar is het IBP-Noordzee bestuurlijk vastgesteld. Het IBP-Noordzee vervangt het Rampenplan voor de Noordzee 2009 en het Calamiteitenbestrijdingsplan van Rijkswaterstaat Noordzee. Het Operationeel Plan Search and Rescue van de Kustwacht (OPPLAN SAR) is aan het IBP-N toegevoegd.

De 'Samenwerkingsregeling Bestrijding Kustverontreiniging RWS-diensten' (SBK) en 'Samenwerkingsregeling afhandeling Besmeurde Vogels' (SBV) blijven als zelfstan-

dige regelingen in stand. In het IBP-Noordzee wordt hiernaar verwezen.

Nieuwe directeur kustwacht

Per 19 maart 2012 is Kapitein ter Zee Ed Veen benoemd als Directeur Kustwacht. De opvolger van KTZ Jankees Trimpe Burger was eerder commandant van zowel onderzoekboten als bovenwaterschepen. Ook heeft KTZ Ed Veen ruime ervaring opgedaan op bedrijfskundig terrein, onder meer bij de Defensiestaf.

Vertrek Germ Martini

Germ Martini heeft zijn werkzaamheden als inspecteur KNRM per 1 september beëindigd omdat hij met (pre) pensioen gaat. Germ blijft nog wel als vrijwilliger aan de KNRM verbonden. In de volgende CRW-nieuwsbrief volgt een interview met Germ Martini.

Datum AOV-bijeenkomst

De jaarlijkse AOV-bijeenkomst is gepland op maandag 24 september van 12.00 - 17.00 uur, locatie KNRM Lauwersoog. De AOV-bijeenkomst wordt georganiseerd als ontmoeting tussen AOV-medewerkers van de waddengemeenten en operationele partners. Dit jaar staat kennismaking met de KLPD centraal.

Inzet SAR-helicopter:

De SAR-eenheid op vliegbasis Leeuwarden is verantwoordelijk voor een groot deel van het patiëntenvoer in het waddengebied. Sinds 2011 is de eenheid -tussen zonsopkomst en zonsondergang- ook verantwoordelijk voor de uitvoering van de SAR-kustwachttak.

Conform het SAR-convenant tussen Veiligheidsregio Fryslân en Defensie worden deze taken in de toekomst overgenomen door de NH90 helikopter.

Momenteel worden de eventuele gevolgen voor de regio van deze nieuwe helikopter in kaart gebracht.

Met de inzet ten behoeve van het patiëntenvoer geeft Defensie op professioneel niveau invulling aan civiel-militaire samenwerking. Samenwerking die op veel waardering en draagvlak in de Waddenregio kan rekenen.

Ga voor de actuele stand van zaken over inzet van de gele SAR-helikopters naar www.defensie.nl/nationale_taken/reddings_helikopters/index.

Watersportapp

De provincie Fryslân lanceerde deze zomer de watersportapp: een digitale applicatie voor de watersporter in Fryslân. De app bevat praktische informatie over brug- en sluisstijden, zwemlocaties en regels op het water. De provincie wil actuele info aanbieden aan waterrecreanten. Tegelijkertijd draagt de app ook bij aan bewustwording door de waterrecreant. De app is gratis te downloaden via de Appstore en is binnenkort ook in Android beschikbaar.